

Studiereis verslag: Istanbul 2009

Ik heb een dierbare herinnering aan een bijzondere reis die ik niet graag had willen missen. Ik heb een cd met Turkse muziek gekocht om regelmatig te kunnen opgaan in de sfeer die mij bij is gebleven. Ja, een warme ontspannen sfeer in een land waar het moderne zo dicht naast het verpauperde staat. Je kan zien wat een inspanning het kost voor zo omvangrijke samenleving om burgers te betrekken bij vooruitgang en hen daarin te laten delen.

De reis heeft flink indruk gemaakt en bij veel van wat ik doe zijn scènes en tableaux uit Istanbul decor. Ik kan aanraden te lezen in het boek *Dialogo en Misverstand* van H.J.M. Hermans emeritus hoogleraar persoonlijkheidsleer aan de KUN en tegenwoordig, dat zal ook aanspreken, president van de International Society for Dialogical Science.

Hij zegt (p. 177) 'de dialoog vormt de noodzakelijke procedure om met onzekerheid om te gaan. Dit impliceert dat- in de uitwisseling tussen culturen die elkaar onvoldoende kennen- meer ruimte zou moeten komen om *open vragen* te stellen dan om *pasklare antwoorden* te geven.' En dat is waar de Dialogo Academie ons toe heeft uitgenodigd.

Ik heb gedacht aan hoe belangrijk zo'n reis is om kennis te maken. Wat zou het opleveren om veel méér mensen in de gelegenheid te stellen, ook en juist mensen die zo'n moeite hebben met vreemde culturen. Je kan zien wat de bijdrage is van de moderne economieën aan de ontwikkeling van de samenleving, bijv. door geschoolde krachten te leveren die de ontwikkeling in het eigen land dragen. Ik denk aan onze gastheer op de Fatih University en ook aan de journalist die, las ik in een website, een deel van zijn leven in London studeerde.

De reis deed me ook beseffen hoe wij die beide kanten van de medaille, progressiviteit en achterstand, niet meer vaak openlijk zichtbaar naast elkaar tonen. Rafelranden staan bij ons op de nominatie van sloop en wijkvernieuwing, en de eenzamen die met de straatkrant voor de supermarkt posten worden ronduit weggekeken. Je beseft hoe rijk wij zijn hoe makkelijk we doen alsof het zo hoort, en hoe onverdraaglijk de aanblik van lijden is. Het geeft zelfs een beetje een gevoel van armoede, de gevoelde leegte die al vaak is beschreven en die menigeen treft in onze samenleving.

In mijn tijd als bestuurslid van het COS Groningen heb ik vaak gedacht aan wat nu precies de betekenis is van zo'n soort organisatie en wat het vraagt om erbij betrokken te zijn. Het is mijn opvatting dat je ook in eigen land en met de mensen om je heen aan ontwikkelingswerk en bewustwording kan doen. In mijn werk heb ik te maken met zorgvermijding en zorg verlamming en mensen die de verbinding met de moderne samenleving hebben verloren. Het is voor mij een uitdaging om te proberen bij te dragen verbinding te helpen maken en ik weet hoe klein de stappen zijn. Ook zo'n reis als de onze helpt reflecteren op werk en samenleving. Ik zou graag nog eens gaan. Dank voor de zorg en aandacht.

Pauline Bakker